

Õiguskantsler

Teie 16.06.2019 nr

Meie 05.07.2019 nr 7-4/191026/1903456

Õppekulude hüvitamise nõue

Lugupeetud [ ]

Selgitasite kirjas õiguskantslerile, et X kool esitas pärast esimese õppesemestri lõppu 28.09.2018. a Teile arve õppekulude osalise hüvitamise kohta. Leiate [rakenduskõrgkooli seaduse](#) (RakKKS) § 27 lg 6 p-i 1 sõnastusele tuginedes, et kõrgkoolil tekib õppekulude hüvitamise nõudeõigus alles esimese õppeaasta lõpus ning seejärel iga semestri lõpus. Leiate, et seda seisukohta toetab RakKKS § 18 lg 4, mille järgi määrab üliõpilane esimesel õppeaastal oma osa- või täiskoormusega õppe. Seega ei vaidlusta Te kooli õigust esitada õppekulude hüvitamise arve esimese semestri õppevõlgnevuse eest õppeaasta lõpus, kuid koolil pole Teile hinnangul õigust teha seda koheselt esimese õppesemestri lõpul.

Leian, et koolil siiski on õigus nõuda õppekulude hüvitamist esimese semestri lõppedes.

Arve esitamise ajal kehtinud RakKKS § 27 lg 6 p 1 järgi on rakenduskõrgkoolil õigus, juhul kui tegevustoetuse eraldamise käskkirjaga ei ole kinnitatud teisiti, nõuda õppekulude osalist hüvitamist üliõpilaselt, kes õpib täiskoormusega õppekaval, mille õppekeel on eesti keel, ja ei ole algavaks semestriks täitnud kumulatiivselt eelmistel semestritel õppekava kohaselt täitmisele kuuluvat õppe mahtu. RakKKS § 18 lg 4 sätestab, et üliõpilane määrab rakenduskõrgkooli astudes oma täis- või osakoormusega õppimise esimesel õppeaastal.

RakKKS § 18 lg-st 4 on võimalik aru saada ka selliselt, et täis- või osakoormusega õppe valiku teeb üliõpilane ülikooli astudes ja see valik puudutab esimest õppeaastat. Seda tõlgendust toetab Riigikogu menetluseks koostatud RakKKS eelnõu seletuskiri (vt allpool).

Ehkki RakKKS § 27 lg 6 p-s 1 kasutatakse sõnastust „eelmistel semestritel“, ei tähenda see, et kulude hüvitamist ei saa nõuda pärast esimese semestri lõppu. Sätte mõtte väljaselgitamiseks tuleb uurida, mida on Riigikogu seadust vastu võttes silmas pidanud.

Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 89 UA algataja [seletuskirja](#) lk 6 selgitatakse: „Üliõpilane otsustab sisseastumisel, kas ta õpib täis- või osakoormusega. [...] Täiskoormusega õppides üliõpilane esimesel semestril õppekuludeid ei hüvita (v.a mitu korda samal kõrgharidustaseme astmel õppekuludeid hüvitamata õppides). Esimese semestri lõpul hindab õppeasutus üliõpilase õppekava täitmise mahtu ja selle alusel võib tekkida õigus nõuda juba järgmisest semestrist õppekulude osalist hüvitamist (edaspidi

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

õppekulude hüvitamist). Õppekulude hüvitamise kohustus tekib semestrist, mil 30EAP nõuet ei täidetud, järgmisel semestril. [---] Kui üliõpilane asub täiskoormusega õppima, aga ei täida 1. semestril õppekava 30 EAP mahus, on õppeasutusel õigus temalt 2. semestril õppekulude hüvitamist nõuda.“

Niisiis on RakKKS § 27 lg 6 p-s 1 silmas peetud, et kulude hüvitamist võib nõuda ka pärast esimest semestrit. Kuna sama sätte alusel võib kulude hüvitamist nõuda ka hilisematel semestritel, ja sel juhul arvestatakse õppe tulemusi nõude esitamisele eelnenud semestritel, on seadusandja pidanud asjakohaseks kasutada sõna „semester“ mitmuses.

Loodan, et selgitus on Teile abiks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise